

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNE.

Alapította:

DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy hóra 1 K 80

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:
Félévre 14 K — f. | Egy hóra 2 40

A kormány

egymás után írték életbe azokat a szükséges speciális reformokat, amiket már régóta meg kellett volna csinálni. Sohasem értették, hogy mincs a kormányok módjában rendet teremteni a közéletmezés terén, hogy nem tudja biztosítani azokat a tisztességes, emberi megélhetést, akik a háberus kezzeletre kasznait nem élvezik, de akik háberus munkájuk miatt a tisztességes megélhetést elsősorban megérdemlik. Most már valóra kezdenek válni az eddigi álmok: a szásztermi ellátatlanok, a tisztviselőkre és a munkásokra kezdenek nagyobb gondot fordítani, belátva, hogy nem bizárelágesen a tekintély parancsára teremti jó munkát, hanem elsősorban a dolgozóknak jéges megélhetési sége, igazságon megbecsülésé biztosítja ezt.

A mi speciális kormányunk ériási érdeme, hogy megvalósítja azt az elemi elvet, hogy először élni kell s csak aztán jön a politizálás s más ekeskodás. Más kormányok párt-politikai érdekeik apolására áldoztak fel nagyon sokszor mindent s elfalcsították az állampolgárok érdekeit és haladásának útját képező speciális gondoskodást, ami pedig nem kegyék, hanem kötelességük lett volna. A háberus fordcségei, kiáltó nyomonúságai sem teremtetek jobb helyzetet, legfeljebb sokszor rosszul siterált próbálkozásokkal. Tízéa után azonban megkezdődött az annyira szükséges s sokáig elhanyagolt munka, amely elsősorban azt nézi, hogy az országban megélhető polgárok legyenek s nem azt, hogy megfélelvesztés választék álljanak rendelkezésre.

Eszterházy—Wekerle kormányára erős lépésekkel indult meg a várt, eddig járatlan

utón s ha először voltak is a kormány rövid idő alatt ingadozások, a későbbi járásukat javít ezen, amit mások késédelmek, hisszák, hogy ez hosszú időn át elrontottak.

Visszafoglalták a németek Douaumont várát.

A Wolff-ügynökség jelenti: Flandriában ma reggel az erős Argel támadás Yperntől keletre megkezdődött. Délután heves tüzérségi harc a várostelepszakkeletre Verdun előtt ma reggel harcok alkalmával Douaumont a kezünkön maradt. Keleten egy támadásunk Csernovictól keletre fontos állások birtokába juttatott kettőnkét, 1000 fogej, 6 ágyu a zsákány.

Az Isonzói csata.

Budapest. Sajtóhadiszállásról jelentik. A harcok Görztől északra tovább tartanak. A helyzet változatlan. Az olasz vezérkar jelenti. Tegnap óta a háromszáz olasz lobogó leng a Monte Santo ormán. A 2-ik hadsereg csapatjai, amelyek az ellenség vonalait benyomták, több helyen visszaverték az ellenséget, anélkül lépésről-lépésre védte ezt a nehéz terepet. Karaszton ismét folyik a harc.

Az ántánt segítséget kér.

Genf. A Párisi Journal ezert tárgyalások folynak Japán európai intervenciója dolgában. A japán kormány nyíltan feladta ellenállását.

A politika hírei.

Fentes külpolitikai tanácskozások. Felomolják a hadisegélyt.

Wekerle Sándor Dr. miniszterelnök ma Bécsbe érkezett, ahol Cernin Ottokár grófjal tanácskozásokat folytatott. A tanácskozásoknak fentes külpolitikai jelentőségük van.

Grätz Gusztáv pénzügyminiszter egy újságíró előtt kijelentette, hogy a hadisegélyek felomlásáról azelőtt törvényjavaslat készen van. A törvényjavaslatot a Ház legelső ülésén fogja a pénzügyminiszter beértesíteni s mint kijelentette hogy az ország közönségét a legnagyobb mértékben meg fogja nyugtatni.

Grätz Gusztáv egyébként a tárcájába tartozó fontos törvényjavaslatok tárgyalása után lemond s újból elfoglalja helyét a kábelgyűlésben s a pénzügyi tárcát maga Wekerle miniszterelnök fogja ellátni.

Bizik a pápa a békeakció sikerében.

A Stampa jelentése szerint a Vatikánt nagyon kielégítette a bíróalmi kancellár válasza. A Vatikánnak alapos a reménye, hogy néhány entente-hatalom előékeny választ ad a pápa jegyzékére.

A Vatikánban még mindig biznak a bék akció sikerében. Ugy képzelik a dolgot, hogy a jövődéli béketárgyalások színhelye Svájc l. sz. Vatikánt felfogás szerint a központi hatalmaknak az összes állatok megszállott idegen terüle-

teket ki kell aritniok, a szóveléseseknek pedig vissza kell adniok a német gyarmatokat

A Daily Mailnak jelentik Newyorkból: Wilson elnök az amerikai katolikus pápákok köldöfességét fogadta, amely az amerikai katolikuság névében arra kéri az epüsköket, hogy ne utasítsa vissza a pápa egyezkedését.

A Mail jelentik Newyorkból: Mgr. Bonzano, az Egyesült Államok apostoli delegátusa az Egyesült-Államokban, Chicagóban a következő nyilatkozatot tette:

Magasztalása személyiség

keziése alapján kijelenthetem, hogy a pápa egyáltalában nem volt azon a nézetben, hogy a hadviselő államok között rövid idő alatt megértés jön létre. Ugy vélte azonban, hogy a hadviselő államok vezetőinek pártatlan javaslatok lehetnek, melyek végül békére vezethetnek.

A belga kormány hódolattal fogadta a pápa békejegyzékét és hálóját fejezi ki a pápának, amiért felszólalt a háború által elgyötört és igazságtalanul sújtott belga nép érdekei mellett. A kormány nagy tisztelettel meg fogja vizsgálni a pápa javaslatát.

NAPI HIREK

— Háromfajta liszt lesz. A hivatalos lap mai száma a miniszterium rendeletét közli a közfogyasztásra szánt búza- és rozslisztet, amely nem darvált a régi típusu 2. szabályozásáról. A rendelet kimondja, hogy a két százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó búzát nyolcvan százalékra kell kiorolni és pedig a régi típusu nullás liszt minőségének megfelelő, finom fészalaszt, főzőlisztet, amely nem durvább a régi típusu 2. számmal jelzett liszténél és végül egyfajta kenyérlisztet. Egységes minőségű lisztet kell készíteni a rozsból is. Bármely malomvállalat csak vámorlást végezhet. Az őrési vám százaléka, amely azonban a vámorlásra behozott gabonamennyiség 10 százalékánál nagyobb nem lehet, a törvényhatóság állapítja meg.

— Miker találtak a bizslem. Gránai Lajos cipész segéd ebbe az esős világban mindenféle élesén munkát vállalt s pedig olyan élesén, hogy mindenképp örült milyen élesén talpaják majd a cipőjét. Gránai azonban nem talált, hanem elhalt a javításra edesült cipővel. Eladta s az előlegeket is elkölte. Miker aztán Makón meglelt számára a levegőt átment Temesvárra, hogy ott majd egy felváltassa, s hozvas Makón elhagyta. Temesváron azonban már várják. A makói rendőrség sárgáya folyón várta a derék csaszka, akit hazahoztak Makóra s majd itthon megszámoztatják azért a kis esete kórt.

— Törvény készül Németországban a szaporodás szabályozásáról. Berlinből jelentik: Osszel a kormány az egész birodalomra kiterjedő törvényt fog előterjeszteni a születések csökkentésének megállítására. A törvény legfontosabb három pontja a következő lesz: Magzatelhajtásokat többé egy orvos sem végezhet, hanem több orvosból álló konziliumnak kell azt a hivatali orvos elnöklése alatt ellenőrizni. Nem nyilvános születési intézetek többé nem állhatnak fenn. Fogamzási elhárító szereket semmi körülmények között sem szabad többé kiszolgáltatni.

— Felhívás a polgárörökhöz. Felhívom azokat a polgáröröket, akik 3 koronás napidíj mellett nappal könnyű szolgálatot teljesíteni hajlandók, hogy

minél nagyobb számban jelentkezzenek a hivatalos órák alatt Takács János detektívál a 6. számú szobában.

— Szülők figyelmébe. Az élelmezési ügyosztály felhívja a szülöket, hogy a kik gyermeküket vidékre viszik iskolába, az élelmezési ügyosztálytól igazolványt kérjenek, mert egyik községen sem nyarnekk ellátást igazolvány nélkül. Továbbá pedig a köztestet tartó gazda gondoskodjék arról, hogy köztestesi illetéségi helyükreli hatóságig igazolványt hozzanak magukkal, hogy az ottani községben minceennek felvéve, illetőleg a fogyasztók közül törülkötnek.

— 31800 korona idáig az az összeg, melyet a magyar közönség legkedveltebb képes lapja Az Érdekes Ujság pályázataira olvasóközönsége között kiosztott. Az Érdekes Ujság, mely most megannyibboddott terjedelmében és tartalmában is megeléknélve és gazdagodva jelenik meg, újabb 4500 K. pályadíjat tűzött ki olvasói számára, ezek között egy 3000 koronás fényképpályázatot és 1000 koronás pályázatot hirdet a legszebb magyar hadiárvának. Az Érdekes Ujság azentekn megelépné sok kedvezményben részesíti előfizetőit, karácsonyi száma pedig ezáltal is a magyar újságpiac szezádelója lesz.

— Nyugat, Igaétus, Ady Endre és Babits Mihály szerkesztése alatt megjelenő folyóirat augusztus 15-i száma a következő tartalommal jelent meg: Tartalom: Igaétus Nyilt levél dr. Csacha Gyözö egyetemi tanár arhoz. Szomeri Dező Egy levél alkalmából. Babits Mihály A régi herc. (Versek). Mórítz Zsigmond a fátyla (Regény VIII.) Réti Ödön Vlóra (Szívmű). Schöpflin Alodár Az élet harcra. Lányi Sarelta A gonosz. — Az alkété fegyvertelen. — Pályaudvaron. (Versek). A politika megö: Igaétus Vörös öker. Langyel Géza Magyar vámpolitika. Ady Endre E nagy tivornyán. (Versek). Figyelő: Ady Endre. Barta Lajos könyve. Ady Endre Mikszáth parasztja. Lukács György Forgács Rézsiról. Dr. Boross Géza Gyula: Szendrey Mihály

Öngyilkos makói gazda.

Betegsége elől a halálban.

Egy szorgalmas, munkáséletű gazda ember ma véget vetett életének, mert már nem bírta tovább testi szenvedését. Az öngyilkos gazda akkor végzett magával, mikor családja odajárt a városba. Az öngyilkosságról tudósításuk következő:

José János tanyai lakos már reggeli idő óta betegeskedett. Berra járta az orvosokat, de biz azok nem tudtak bajára gyógyító rt. Miker a tán José látta hogy az orvosok nem tudnak rajta segíteni, öngyilkosságra szánta el magát.

Sötét tervéről nem szél senkinek s családja még csak nem is sejtette, mily szörnyű

gondolatokat forgat agyában. Ma reggel aztán végre is hajította az öngyilkosságot.

Családja kement a városba s ő egyedül maradt a tanyán. Csak erre várt. Valahonnan kérelmet kerített s azzal a padlás korandájára felkötötte magát.

Dél felé hazajöttek a tanyabulók s keresni kezdték a gazdát. Magis találták holtan. Levágták a kötélről s bejelentették az esetet a rendőrségnek.

A rendőrség megállapította, hogy öngyilkosság történt s megadta az engedélyt a nulla hencolás nélkül történő eltemetetésére.

Európa legnagyobb csatája.

Bern: Az Eche de Paris jelentik Rómából. Az Isonzei csata óriási méreteket öltött. egyesíti a háború minden fajtáját. A csata hol előnyösen, hol hátrányosan fejlődik. Az ellenség hatalmas védelmi művei és védőcsapatai tömegei következtében a csata a legnagyobbak egyike, amelyek Európában lefolytak. Az ellenség el volt készülve támadásainkra, ismerte a támadás helyeit. A harcok különösen a Karaszton elkeveredettek

Szt. László Fürdő - Fürdő Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hővíz források természetes forrása 42°C, kénes hárfarészek már 300 év óta használatban bányászati gyártással készült csusz, szappanok, női higiénikumok és más higiénikus készítmények ellen.

500 holdas gyógyfürdő közvetlen a virágos park mellett. — Világvilágban az egész telepen és az egész országban. Nagy szabása nyári uszoda 25°C hőmérsékletű melegvízzel, uszodai tanterem, szauna, homokfürdő, konyha. Fürdőszobákban kád az igazán kellemes:

Készülék Alajna, a fürdő birtoka

Eladó földek a városon túl

Városon 8 hold,
Birtokon 2 "
Községben 1 "
Értékkel lehet:

Iritz Miklósnál.

Diószentmihályi vállalat.

KISS KÁROLY

diószentmihályi vállalat.

Fenti tételek rendelkezését a leggyorsabbal a legpontosabb kivitelig pontosan és jobolyan áron végzi. Navatalezesek pontjait elrendezésre! Érc és fémek raktár!

Gyasszesetekben tessék teljes bizalommal fenti séghes fordulni.

Pontos kivitelzés.

Marhabőrt,

lőbőrt, juhőrt, nyulbőrt, báránybőrt, székőbőrt és mindenfajta bőröket és gyapjút, a legmagasabb napi áron veszek.

Löwenstein Ármán

Béák Főutca- u 48 szám.
Páczka borszerés mellett.

Legjobb minőségű Gyoreki és Menedi

fehér- és vörös barok, valamint a legjobb minőségű eredeti Kibányai villogás és Szent István dupla malátá sör kisinyben és nagyban

Iritz Sándor üv. ügynök kapható.

Félix fürdő

Nagyvárad mellett) 49% természetes forrás, romm a szék és iszias ellen le jobban javulva. — Uj szobák, vendéglő, kávézó, Uszoda, hidegvíz, fürdő és szauna. Holnapra a szék minden székben. — Szappanok kád az igazán kellemes.

Kiadó föld.

Kelne nyomon a köves u. mellett egy katasztrális hold bőven társított földet hagyni vagy gabona alá több évre használatra kiadó. Értekezni lehet:

Özv Varga Pálné

Makó Révőz. utca 29 szám

Hirdetés felvételik

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.